

Q. 1 Answer in one/two sentences (2 marks each)

[20]

- a. Define 'Hospital' according to the Transplantation of Human Organs Act, 1994
- b. Define 'Drug' according to the Drugs and Magic Remedies (Objectionable Advertisements) Act, 1954.
- c. Define 'Res Ipsa Loquitor'
- d. Define 'Service' according to the Consumer Protection Act, 1986.
- e. Define 'Gynecologist' and 'Pediatrician' according to PNDT Act, 1994.
- f. What is the 'Hippocrates Oath' in the medical profession?
- g. What is the object behind enacting the transplantation of Human Organs Act, 1994?
- h. What is the jurisdiction of the State Commission under the Consumer Protection Act, 1986?
- i. Define Pre-Natal Period under PNDT Act, 1994.
- j. Name any two International Agencies involved in Disaster Management.

Q. 2 Short Note

[20]

- a. Rights of registered medical practitioners
- b. Self Regulation through code of conduct.
- c. Medical Certificate
- d. Medico – legal aspects of Road Accident cases.
- e. Authority in transplantation of Human Organ Act.

Q. 3 Answer the following (any two)

[12]

- 1) A dentist issued a pamphlet/handbill stating "visit my clinic for painless tooth extraction". After seeing a pamphlet/handbill a patient went to clinic. she got the pain while injecting the local anesthesia injection she filed a case against doctor for Medical Negligence.
 - (a) Is doctor liable for compensation?
 - (b) What will be the defense of the doctor?
- 2) A man was facing a trial in a matrimonial court for divorce by his wife on the ground of Impotency and at the same time in criminal court by another woman for the charge of Rape.
 - (a) Define and classify Impotency?
 - (b) Can a charge of rape be sufficient cause for divorce in the matrimonial court?
- 3) "Disaster victim of train accident has left alone at the railway tracks-waiting for medical treatment" this was the headline in the one of the leading news paper after the train accident.
 - (a) Is there any remedy for such type of negligence? If yes what?
 - (b) Discuss the relevant law if any.

Q. 4

[48]

- a. Discuss the varieties of medical professions in India and its legal importance
- b. Explain the concepts of Informed Consent and Implied Consent in Medical profession. Also write a note on patients Right to Self – Determination.
- c. Write an essay on “DISASTER MANAGEMENT”.
- d. Explain the principles of law laid down in Indian Medical Association V/s V.P.Shantha’s case by the Apex Court in reference to the applicability of the Consumer Protection Act, 1986 to the medical profession. What was the response of Medical Profession?
- e. Discuss in detail ‘Right to Health under the Constitution of India’, with the aid of landmark judgments of the Apex Court.
- f. Discuss in detail the Medico - Legal aspects of sexual assault cases.

[TURN OVER

प्र. १ एका वाक्यात उत्तरे लिहा (प्रत्येकी २ गुण)

[२०]

- Transplantation of Human Organs Act, 1994 च्या आधारे 'रुग्णालयाची' व्याख्या लिहा.
- 'Drug' ची डी एम आर अॅक्ट १९५४ मध्ये दिलेली व्याख्या लिहा.
- 'Res Ipsa Loquitur' ची व्याख्या लिहा
- ग्राहक संरक्षण कायदा म्हणजे 'सेवा' ची व्याख्या काय?
- PNDT Act, 1994 च्या आधारे 'Gynecologist' and 'Pediatrician' ची व्याख्या लिहा.
- वैद्यकीय शास्त्रामध्ये 'Hippocrates's Oath' म्हणजे काय?
- Transplantation of Human Organs Act, 1994 कायदेशीर करण्याबाबत चा काय उद्देश आहे?
- Consumer Protection Act मध्ये स्टेट कमीशनची काय अंमल आहे?
- PNDT Act, 1994 च्या आधारे 'Pre- Natal Period' ची व्याख्या लिहा
- Disaster Management मध्ये सहभागी झालेले दोन आंतराष्ट्रीय कार्यालयाची नावे सांगा.

प्र. २ थोडक्यात उत्तरे लिहा

[२०]

- नोंदणी केलेले डॉक्टरांचे अधिकार लिहा.
- "Self Regulation through code of conduct" म्हणजे काय?
- वैद्यकीय दाखला (Prescription)
- रस्त्यावरील घडलेल्या अपघाताचे वैद्यकीय आणि कायद्याचे महत्वाचे मुद्दे लिहा.
- Human organ Act मधील अवयव प्रत्यारोपणाचे अधिकार लिहा.

प्र. ३ खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

[१२]

- एका दंतवैद्याने जाहिर निवेदन केले की "न दुखता दात काढण्यासाठी माझ्या दवाखान्याला भेट द्या". हि जाहिरात वाचल्यानंतर एका रुग्णाने दवाखान्याला भेट दिली. पण त्या रुग्णाला 'Local Anaesthesia Injection' देताना दुखले. रुग्णाने डॉक्टर वर निष्काळजीपणाची केस दाखल केली.
 - डॉक्टर नुकसानभरपाई करण्यास जबाबदार आहे का?
 - डॉक्टरांचा बचाव काय असणार?

[TURN OVER]

- 2) एका व्यक्तीवर Matrimonial Court मध्ये त्याच्या बायकोने नपुसंकता (Impotency) च्या कारणासाठी घटस्फोटाची केस केली. त्याचवेळी त्या व्यक्तीवर Criminal Court मध्ये दुस-या स्त्रीने बलात्काराची केस टाकली होती.
- (a) नपुसंकता (Impotency) ची व्याख्या आणि त्याचे प्रकार लिहा.
- (b) “ बलात्कारचा गुन्हा “ हे Matrimonial Court मध्ये घटस्फोटासाठी कारण होउ शकेल का?
- 3) “रेल्वे अपघात झालेला व्यक्ती रेल्वे टॅकवर पडला होता आणि Medical Treatment ची वाट पाहत होता “ ही बातमी एका प्रमुख वृत्त पत्रात ठळक बातमी होती.
- (a) अश्या प्रकारच्या निष्काळजीपणाचा काही उपाय आहे का? असेल तर काय आहे?
- (b) त्याच्या संबंधात असलेले कायद्याचे स्पष्टीकरण करा.

प्र. ४ कोणतेही चार प्रश्न सोडवा

[४८]

- a) भारतातील वैद्यकीय शास्त्राची विविधता व त्याचे कायदेशीर महत्त्व स्पष्ट करा.
- b) पुर्ण सूची दिल्यानंतरची स्वीकृती (Informed Consent), मानून घेतलेली स्वीकृती (Implied Consent) चे वैद्यकीय शास्त्रा मधील महत्त्व द्या. Self – Determination वर रूग्णाच्या अधिकार थोडक्यात स्पष्ट करा.
- c) “DISASTER MANAGEMENT” वर निबंध लिहा.
- d) सुप्रीम कोर्टाने भारतीय वैद्यकीय संस्था विरुद्ध व्ही.पी शांता केसच्या निणर्यात ग्नहक संरक्षण कायद्याच्या अयोग वैद्यकीय शास्त्रा मध्ये लागू केला त्यांनी दिलेली कारणे लिहा व केस लॉ चे उदाहरण द्या.
- e) Apex Court च्या निर्णयाच्या मदतीने ‘भारतीय संविधान मध्ये स्वास्थ’ चे अधिकार स्पष्ट करा.
- f) Sexual assaults चे मेडिको लिगल स्वरूप लिहा?